

Székelyország

«Székely-Udvarhely»

Csik, Háromszék, Marastorda, Tordaazanyos és Udvarhely-
vármegyék partoktól független, székely érdekű ujsága

Előfizetési ára: egész évre 10 K, félére 5 K
negyedévre 2 K 50 f. Egyes szám 16 fillér. Hirdeté-
sek díjszabás szerint. Megjelenik minden vasárnap

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BETEGH PÁL
LAPTULAJDONOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyu-
dvarhely, Kossuth-utca 31. sz. Telefon 15. sz. Posta-
takarékpénztári csekk- és klringszámla 10489. sz.

Anyavédelem.

E cím alatt a „Nyirvidék“ tekintélyes vidéki laptársunk élén érdemes cikkelyt olvastam. Vá-
zolja az anyavédelem nagyfon-
tosságú kérdését, mely különö-
sen most, amikor éppen a hon-
védelem követeli a végtelen sok
áldozatot, a veszteség pótlásá-
nak szüksége — az anyaságnak
emberiebb méltánylására kötelezi
a társadalmat.

Mert — kérdezi igen helye-
sen a cikkíró — vajjon nevez-
hető-e méltányosnak az az el-
bánás, amely az erők egysu-
lyának helyreállítását a gyer-
mekáldástól várja, de a teher
viselésére hivatott anyákat min-
den segítség nélkül hagyja?...

Hivatkozik a Stefánia-szövet-
ség szociál-politikai szakosztá-
lyában megindított mozgalomra,
mely azt célozza, hogy a mun-
kásbiztosítási törvényt a biztosít-
ott munkás feleségére s háztar-
tásában levő leányára is ki kell
terjeszteni s az anyaságot ak-
ként kell védelmezni, hogy a
gyermek születését megelőző-
leg és követőleg bizonyos ideig
az anya ne csak munkamentes-
séget élvezzen, hanem állami se-
gélyben is részesüljön.

Tudomásom szerint az 1907.
XIX. t-c 50. §-a *kielégítően* gon-
doskodik a biztosított munkás *csa-
ládtagjairól* is. E téren tehát ak-
ciózni szinte fölösleges.

Nem itt kell a társadalmi
mozgalmat kezdeni, hanem első
sorban azokat megadóztatni,
akiknek egyetlen gyermekük
sincs. Akiknek egykójuk van,
azok duplán fizessék az adót,
mert ahol már egy van, ott több
is lehetne...

A gyermekteleneket meg kel-

lene adóztatni azért, hogy így
az egyenlő teherviselés elve ér-
vényesüljön és ők is részesül-
jenek legalább anyagilag a gyer-
meknevelés áldozataiban. Hiszen
még így sem hoznak megköze-
lítőleg is akkora áldozatot, mint
ha 3—4 gyermeket a szüksé-
gesekkel nagykorúságukig ellát-
nának s azok gondjait és szülői
felelősségeit hordoznák.

Az egykéseket kétszeres adó-
val azért rónám meg, mert a
legtöbbnek csak hencgecsből és
gavallérfogásból kell az egyke.
Hiszen ha 3—4 gyermeke volna,
akkor azok gondozása ő nagy-
ságát lekötné, otthon tartaná és
nem maradna ideje az utcai
korzózásra, flörtölésre. A két-
szeres adózás e téren tehát a
legindokoltabb.

Az anyavédelmet, állami se-
gélyezést is progresszív alapon,
a gyermekek létszámához mér-
ném és minden egyes gyermek
után bizonyos összegben állapi-
tanám meg — lehető gavallé-
ros bőkezűséggel.

Ha minden egyes gyermek-
telen vagy egykés házaspárt, sőt
még a 30 évet betöltött agglege-
nyeket is alaposan megadóztat-
nának, tekintélyes összeg állana
rendelkezésre az anyavédelem
és gyermeklétszám bőkezű ju-
talmazásának államfőntartó, ha-
zaiias céljaira.

Volna még egy adó-alap, mely
talán a leghatalmasabb összeget
juttatná az üdvös célra. Ez pe-
dig a teljesen fölösleges, pénz-
pazarló és mostanában az utá-
latig reklámirozott puderek, kré-
mek s több efféle fényűzési cik-
kek megadóztatása lenne.

A behajtása sem ütköznék
nagy nehézségbe. Egyszerűen
elrendelnék, hogy csakis zárt

csomagokban és edényekben
szabad forgalomba hozni. A le-
zárást pedig mindenütt a ké-
szítő székelyén lévő kir. adó-
hivatal eszközölné a kirótt adó
lefizetése ellenében.

Ezeket ajánlom a „Nyirvidék“
* * * cikkírójának és a Stefá-
nia-Szövetség szociál-politikai
szakosztályának hathatós támo-
gatásába és nagybecsű figyel-
mébe.

Székely asszony.

A hős 82-esek.

A cs. és kir. Hadügyminiszterium
1915. augusztus 27-én kiadott 249-ik
számu veszteség lajstromába foglalt
székelyudvarhelyi császári és kir.
82-es ezredbeli tisztek és legénység
névsora. (LXIII. közlemény.)

Dóczi Elek 10 sz. Csikszögöd 1893
hadifogoly (Oroszország). — Dombi
Sándor Székelyszentkirály 1891 ha-
difogoly (Oroszország).

Elekes József 16 sz. Csvm. Ujfalu
1895 hadifogoly (Oroszország).
Fábián Dénes 14 sz. Udv. Ko-
rond 1891 hadifogoly (Oroszország).
— Farkas Ferenc őrvezető, c. tizedes
II. pótsz. Udv. Homoródszentlászló
1884 hadifogoly (Oroszország). —
Fejér István (Ágostoné) 15 sz. Csvm.
Alfalu 1892 hadifogoly (Oroszország).
— Fekete Gáspár pótt. Udv. Nagy-
kede 1885 hadifogoly (Nishnij-Now-
gorod, Oroszország). — Fenyédi An-
drás 5 sz. Udv. Székelyszentábra-
hám 1893 hadifogoly (Oroszország).
— Fitori János 1 sz. Udv. Felső-
rákos 1891 hadifogoly (Pensa, Orosz-
ország). — Fülöp György 5 sz. Ud-
vm. Alsósófalva 1892 hadifogoly
(Kansk, Oroszország).

Gábos József 7 sz. Udv. Lövete
1893 hadifogoly (Oroszország). —
Gál András 1 sz. Udv. Szentegy-
házasfalva 1893 hadifogoly (Orosz-
ország). — Gál Dénes 7 sz. Csikvm.
Alfalu 1892 hadifogoly (Oroszország).
— Gál János (Lajosé) 9 sz. Csikvm.

Alfalu 1892 hadifogoly (Oroszország).
— Gidró Péter 11 sz. Csvm. Karcz-
falva 1896 hadifogoly (Oroszország).
Hajdó Sándor pótt. 11 sz. Udv.
Bardocz 1890 hadifogoly (Beresowka,
Oroszország).

István Ferenc 6 sz. Udv. Kobát-
falva 1893 hadifogoly (Oroszország).
Jakab Sándor tizedes, c. szakasz-
vezető Udv. Bibarcfalva 1886 ha-
difogoly (Oroszország).

Kalányos György 5 sz. Udv. Homoródkeménfalva 1892 hadifo-
goly (Oroszország). — Kaluger Já-
nos 16 sz. Tordavm. Magyarzikud
1885 hadifogoly (Tim, Oroszország).
Karácson Imre 1 sz. Udv. Zetelaka
1893 hadifogoly (Oroszország). —
Karácson Ferenc 14 sz. Udv. Felső-
rákos 1897 hadifogoly (Oroszország).
Karácson Gergely 8 sz. Udv. Ze-
telaka 1896 hadifogoly (Oroszország).
— Kedves András 10 sz. Csikjenő-
falva 1893 hadifogoly (Oroszország).
— Kelemen Dénes 5 sz. Udv. Al-
sóboldogfalva 1893 hadifogoly (Orosz-
ország). Keresztes János 10 sz. Csik-
csomortán 1894 hadifogoly (Orosz-
ország). — Kolumbán Gyula c. őr-
vezető 3 pótsz. Udv. Száldobos
1882 hadifogoly (Oroszország). —
Kósa Péter 6 sz. Csikszentmihály
1888 hadifogoly (Omsk, Oroszország).
Kovács Ferenc 8 sz. Udv. Székely-
szentmihály 1891 hadifogoly (Orosz-
ország). — Kovács Károly Mihály 3
sz. Udv. Alsósófalva 1892 hadifo-
goly (Oroszország). — Kovács Mili-
tán pótt. 4 pótsz. Udv. Bene 1883
hadifogoly (Wladimir, Oroszország).
— Kovács István 11 sz. Csvm. Al-
falu 1892 hadifogoly (Oroszország).
Kuthi Ferenc 2 sz. Udv. Székely-
udvarhely 1893 hadifogoly (Orosz-
ország).

László Demeter 10 sz. Csikgyi-
mesbükk 1893 hadifogoly (Orosz-
ország). — László Antal (Ferencé) 15
sz. Csvm. Remete 1893 hadifogoly
(Oroszország). — Lukács Alajos 13
sz. Csvm. Gyergyócsomafalva 1893
hadifogoly (Oroszország). — Lukács
Antal 4 sz. Udv. Felsőófalva 1892
hadifogoly (Oroszország). — Lukács
József (Györgyé) 14 sz. Csvm. Ditró
1893 hadifogoly (Oroszország). —
Lukács Péter c. őrvezető 7. sz. Ud-
vm. Kükküllökeménfalva 1887 hadi-
fogoly (Nishnij-Nowgorod, Orosz-
ország). (Folytatjuk.)

Székely ezredemhez.

Harcok után pihenőre térve,
El-elnéztek a jó vitézekhez,
S mint a hárfa a cigány kezébe,
Jobb kedvet önt a népek szívébe,
Én is szólok székely ezredemhez...

Hol vannak a régi jó katonák,
Hol vannak a vasedzett vitézek!...
Elmaradtak a „lublini“ csaták,
Megritkultak a volt jó katonák,
Szíveim sajdul, ha most körülnézek!

Őszült feji öreg harcost látok,
Halványarcu gyereket mellette;
Ha úgy néha, köztük meg-megállók,
Körül vesznek az öreg csatárok
S szomoruan néznek a szemembe.

Sok vér csurgott a „Lengyel mezőkön“
Ezredünkől is a mennyi kellett;
Virág nyilhat minden kis göröngyön,
Hogy a népnek új életet öntsön
A Visztula- s a Bug-vize mellett.

De nem csoda oly sok idő óta,
Ha az ezred meg is ritkul végre,
Sok véres nap lezajlott azóta,
Apa, fiu állott csatasorba,
Az igazi katonák helyébe...

Hogy a vérünk csurgott néha-néha,
Lehet, hogy a Székelyföld megérzi,
De azért mi, készen állunk harcra,
Rohamra megyünk — ha kell —
[parancsra,
Mert az ezred még mindig a régi...

Megfogyva bár a nagy csaták alatt,
De széttépve nincs az ezred népe —
Ezredesünk is a régi maradt,
Ő vezetett a nagy csaták alatt,
Büszkén nézhet most is ezredére...

Jöhet idő, zivatarral, vésszel,
Amely alatt vérben uszunk térdig,
Neki vágunk azért harci hévvel,
82-es hősi vitézséggel,
Megmutatjuk a multat, a régit!

És a zászlót, azt a szentelt zászlót,
Haza viszük tele gyönggyel, ékkel —
Foszlány helyett, ami a rojtján volt,
Elveszünk még ezer muszkazászlót,
S haza viszük azt is — dicsőséggel...

Wolhiniai harctér, 1916. márc. 15.
Siklódi Hegyi Sándor,
82-es őrmester.

Az igazi székely

Összetart és támogatja azt a lapot,
mely a Székelyföld egysége, előhaladása s így mindnyájunk érdekében küzd. Csekély 2 K 50 fillérért három hónapig bárhova elküldjük a „Székelyország“-ot, melynek minden száma érdekes és értékes közleményeket ad.

Hogy mérjük a lázat?

— A „Tuberkulózis“-ból. —
(Folyt. és vége)

III. Mire kell a test hőmérésekor különösen ügyelni?

1. A hőmérő higanyszálát minden mérés előtt a legalsó fokig le kell rázni. E célból a hőmérőt a széles végén fogjuk és néhányszor lefelé rázzuk dobásszerű mozgással. A higanynak ezt a lerázását sohase végezzük közvetlenül a mérés után, mert addig, amíg a higanyszál a mérés következtében fölmelegedett állapotban van, rázásakor apró részecskékre szakad.

2. Mielőtt a hőmérőt a hónaljba helyezjük, a hónaljüreget az izzadságtól zárásra kell törölni, mivel izzadságcseppek és a nedvesség befolyásolják a mérés pontosságát.

3. Ügyelni kell arra, hogy a hónaljban a bőr és hőmérő közé ne kerüljön az ing ránca, vagy hasonló idegen anyag, mert ilyenkor pontatlan lehet a hőmérés.

4. A hónaljba a hőmérőnek higanyt tartalmazó alsó végét helyezük.

5. Ha a hőmérőt a hónaljban helyeztük, akkor a felkart úgy a mellkashoz szorítatjuk, hogy a hőmérő kihúzása nehezebben sikerüljön csak. Az alkar könyökizületben derékszögbe van hajlítva és harántul a mellkason nyugszik. Ezzel a tartással teljesen zárjuk a hőmérőt. Célszerű az is, ha a másik kézzel a könyököt még odanyomjuk a mellkas falához. Amíg a hőmérő be van helyezve a hónalj üregébe, addig a kart mozgatni nem szabad. Különösen a soványabb egyéneknek kell erre a szabályra ügyelni, mivel ezeknél hinyázik mindennemű zsírpárna a hónaljüregben és így a hőmérő csak lazán helyezkedik el s könnyen elmozdítható. Nyugtalan, gyenge vagy öntudatlan betegek, nem különben gyermekek hőmérését (ha egyáltalán nem rendelik el a végbélben való hőmérést) az ismertetett módon és tartással másvalakinek kell végezni és a hőmérőt az egész mérési időtartam alatt rögzítve tartani.

Végül arra is kell ügyelni, hogy a hőmérő valóban a hónaljban legyen elhelyezve és ne tulságosan helyeztessék hátra, úgy, hogy a hőmérő higanyos vége túl ne érjen a hónaljra.

Kis gyermekek hőmérése legjobban a végbélben eszközölhető, előzőleg azonban a végbelet beöntéssel megtisztítjuk, a hőmérőt pedig olajjal síkamlóssá tesszük. Végbélmérések időtartama 5 perc.

6. A hőmérésnek legalább 15 percesnek kell lenni és a mérés megszakítás nélkül történjen. A hőmérőt addig hagyjuk a hónaljban, amíg a hőmérő már három percen keresztül tovább nem emelkedik, ennél korábban tehát a hőmérő el nem távolít-

ható és a higanyszál állása le nem olvasható.

7. A hőmérőt, különösen ha azt más betegek is használják, minden használat után meg kell tisztítani. Ha fertőző betegségről (például gümőkóról) van szó, akkor újabb használat előtt a termometert alaposan fertőtleníteni kell lysoformoldattal vagy egyéb oldatokkal s utána megtisztítani.

8. A hőmérések mérése az orvos rendelete szerinti időben végezendő. Ha különösebb rendelkezés nincs, akkor naponta három hőmérés végezendő és pedig: reggel 8 órakor, délután 1 órakor és este 6 óra körül.

9. Ajánlatos a hőmérések útján tudomásunkra jutott hőfokokat a napszakkal együtt följegyezni, például ilyenképpen:

1916. jan. 10. reggel 8 ó. 36,8 fok C
d u 1 „ 38,0 „ „
este 6 „ 39,4 „ „

Székely hősök.

Csik-, Háromszék-, Marostorda-, Tordaaranyos- és Udvarhelyvármegyéből származó és a világháborúban megsebesült, meghalt vagy hadifogságba jutott hősöknek a hadügyminiszterium veszteség lajstromai alapján összeállított hiteles kimutatása.

LXV.

Lakatos Áron 24 hgye. 10 sz. Hszvm. Bölön, meghalt 1915 ápr. 2.

Marin János 24 hgye. 9 sz. Hszm. Zagonbárkány, 1915 márc. 15 meghalt — ápr. 5. — Máté Lajos 24 hgye. 9 sz. Udvm. Vargyas ms. — Mátyás Pál 24 hgye. 10 sz. Hszvm. Maksa, meghalt 1915 ápr. 2. — Mike József 24 hgye. 10 sz. Hszvm. Csomortán, meghalt 1915 ápr. 2. — Mike Péter tizedes 24 hgye. gépfo. Hszvm Csomortán, meghalt 1915 márc. 15 — ápr. 5.

Nagy Áron 24 hgye. 9 sz. Udvm. Homoródkeményfalva, meghalt 1915 márc. 15 — ápr. 5. — Nagy Ferenc 24 hgye. 10 sz. Csikcsekefalva, meghalt 1915 ápr. 2.

Oltyán János 24 hgye. 10 sz. Csikgyimesbükk ms.

Pál Imre szakaszvezető 24 hgye. 10 sz. Hszvm. Kézdizsentlélek ms. — Péterfi János 24 hgye. 9 sz. Csikménaság ms. — Póra István 24 hgye. 10 sz. Csikgyimesfölk, meghalt 1915 ápr. 2.

Rácz György 23 hgye. I. élelmz. Hszvm, meghalt 1914 dec. 14. — Retegi Lajos 24 hgye. 9 sz. Hszvm. Kézdizsentkereszt ms. — Röcker Ferdinánd őrmester 23 hgye. I. élelmz. Hszvm. Réty 1879 megs. — Rupa Sándor 24 hgye. 10 sz. Csvm. Borszék ms.

Sánta Lajos 24 hgye. 10 sz. Hszvm. Sepsiszentgyörgy ms. — Simon

Mihály 24 hgye. 11 sz. Hszvm. Közepajta, meghalt 1915 ápr. 5. — Sorbán Dénes őrzető 24 hgye. 10 sz. Csvm. Zsögöd, meghalt 1915 ápr. 2 án.

Szabó Lajos 24 hgye. 10 sz. Hszvm. Uzon, meghalt 1915 ápr. 4. — Szakács György 24 hgye. 10 sz. Hszvm. Uzon ms. — Szakáli Gábor 24 hgye. 10 sz. Csikszentmihály ms. — Szász Ferenc 24 hgye. 10 sz. Udvm. Székelyszombor ms. — Szász István 24 hgye. 9 sz. Udvm. Homoródmás, meghalt 1915 márc. 15 — ápr. 5. — Szenyes István 24 hgye. 10 sz. Csikszentgyörgy ms. — Sztroja Elek 24 hgye. 10 sz. Hszékvm. Magyarbodza, meghalt 1915 márc. 21.

Takó János 24 hgye. gépfo. Hszvm. Torja, meghalt 1915 márc. 15 — ápr. 5. — Tankó János 24 hgye. 10 sz. Csikgyimesközéplak, meghalt 1915 ápr. 2. — Tankó Mihály 24 hgye. 10 sz. Csikgyimesfölk ms. — Tankó Péter 24 hgye. 10 sz. Csikgyimesközéplak ms. — Tompa Vazul 21 hgye. I. élelmz. Tordaaranyosvm. Hasadát, meghalt 1915 márc. 20. — Toth Péter 24 hgye. 9 sz. Udvm. Karácsonfalva ms.

Ungvári Géza 24 hgye. 12 sz. Hszvm Bölön hadifogoly.

Helyesbítések. A 122. sz. veszteség lajstromhoz: Dobandi Ferenc 82 gye. 8 sz. Csikszentgyörgy 1892 ms. (Mint elesett volt kimutatva.) A 94. sz. veszteség lajstromhoz: Rotár Gerasim pött. 50 gye. 11. helyett 7. sz. Tavm. Hagymás 1882, meghalt 1914 okt. 17. (Mint sebesült volt kimutatva.)

(Folytatjuk)

Irodalom.

— **Új csoda.** A világ csodái megszaporodtak: 24 fillérért mindenki megveheti a legjobb magyar írók legszebb, legnépszerűbb regényeit, amelyek a „Milliók könyve“ gyűjteményében jelennek meg. A vállalat minden egyes száma egy teljes befejezett regény. Sehol a világon ilyen olcsó áron nem kapható művészi értékű könyv. A „Milliók könyve“-ben megjelenő 24 filleres regények rendszeren 3-4 koronába kerülnek. Eddig megjelent: 1. Herczeg Ferenc „A lóp virága“, 2. Szomaházy István „Mesék az írógepről“, 3. Farkas Pál „Egy önkéntes naplója“, 4. Doyle „Az üldöző“, 5. Mikszáth „Galamb a kalitkában“, 6. Pemberton „A kronstadti kém“, 7. Heltay „Family Hotel“, 8. Moeller „Az aranycsináló regénye“. Előfizetési ára egész évre (26 regény) 6 korona, félévre (13 regény) 3 K 20 fillér. Kiadóhivatal, Budapest, VI. Andrásyut 16. sz.

— **Márclus vége** az az időpont, amikor az újságolvasó közönség a maga újságjáról gondoskodni szokott. Évnegyedkor minden újságot olvasó ember azon gondolkodik, melyik budapesti napilapot rendelje meg a városának újságja mellé. Épen ezért

időszereinek tartjuk, hogy megmondjuk olvasóinknak, mikép manapság a legolvasottabb Budapesten megjelenő ujság Az Est. Ez az ujság épen a héten tette közzé mérlegét és abból látszik, hogy mennyire kedvelt ujság. Az előfizetői díjakból és az eladott ujságok árából közel négy millió korona bevételre tett szert. Igaz viszont, hogy a hirszolgálatra, azaz csak a hírek és táviratok költségeire egy millió koronát, az ujságok szállítására és szervezési költségekre pedig szintén egy millió koronát költött. Az Est példányszámainak nyomdai előállítására több, mint másfél millió koronát tettek egy év alatt. Ez az ujság három hónapra öt koronába kerül. Megrendelhető Budapesten Az Est kiadóhivatalában. VII. Erzsébet körút 18—20.

SZÉKELY GAZDA.

Lótenyésztési szakértekezlet Tordán.

A „Tordaaranyosvármegyei Gazdasági Egyesület” a vármegye tenyészkanca állományát egy tájfajta létesítése és katonai célokra való igénybe vétel alól mentesítés végett törzskönyvelte. Eddig mintegy 150 drb kancát irt össze az egyesület. A törzskönyvelt kancák tulajdonosait és az érdeklődő gazdaközönseget az egyesület április hó 2-ára lótenyésztési szakértekezletre hívta egybe, amelyen a törzskönyvelés célját Török Bálint egyleti titkár fogja ismertetni, azután pedig a sepsiszentgyörgyi menteleparancsnokság területéhez tartozó dési menteleposztály parancsnok: Ketzán százados fogja ismertetni előadást tartani. A szakértekezlet iránt a szomszédos vármegyék lótenyésztő gazdái is melegen érdeklődnek. Ezen az értekezleten fogják megállapítani, hogy a tájfajta tenyésztés létesítéséhez milyen fajtájú apaállatot használjanak a jövőben állandóan.

Ezzel kapcsolatosan örömmel állapíthatjuk meg, hogy Báró Orbán Ottónak a „Székelyország” hasábjain elhangzott felszólalását Tordán kézzel értékelték és annak messzeható intencióit — úgy látszik — megértették. Vajjon a többi székely vármegyék miért nem mozdulnak, hiszen mindenütt vannak gazdasági szervezetek!...

— **Yes—Oui—Si** címmel Dr Miklos Lajos szerkesztésében és Sarmán Arnold laptulajdonos kiadásában Budapest, III. Lajos-u. 92. sz. a. kitűnő folyóirat jelenik meg a német, angol és francia nyelvek gyakorlati elsajátítására. A „Székelyország” olvasói ingyen mutatványszámot kapnak, ha azt egy levelező-lapon a folyóirat kiadójától — lapunkra hivatkozva — kéri.

HIREK.

— **Az új évnegyed** kezdetén m. t. közönségünket a lejárt előfizetések sürgős megújítására kérjük, hogy a „Székelyország”-ot továbbra is b. címükre pontosan küldhessük. Részünkről minden fölünk telhető áldozatot meghoztunk, hogy e sulyos időkben is feladatunkat becsülettel betölthessük. Hazafias tisztelettel kérjük tehát a „Székelyország” minél szélesebb körben való terjesztését, újabb támogatók megnyerését a székely-ügy elősegítésére. Harctéren küzdő katonáink a „Székelyország”-ot olvassák a legszívesebben!

— **Püspöklátogatás Udvarhelyvármegyében.** Gróf Majláth Gusztáv Károly erdélyi püspök az idei tavaszon a székelyudvarhelyi esperes kerület hívőit fogja meglátogatni és a bérmálás szentségében részesíteni. A közszeretben álló, apostoli lelkiületű főpásztor e látogatásának sorrendje a következő: Május 11-én Székelykeresztúr. 12-én Vágás. 13, 14, 15-én Székelyudvarhely. 16-án Homoródtremete. 17-én Karácsonfalva. 18-án Lövéte. 19-én Szentegyházfalva. 20-án Kápolnásfalu. 21-én Méréfalva. 22-én Fenyéd. 23-án Kükküllökeménfalva. 24-én Zetelaka. 25-én Székelyvárság. 26-án Székelyudvarhely. 27-én Kadicsfalva-Bethlenfalva. 28-án Székelyszentkirály. 29-én Oroszhegy. 30-án Székelyszenttamás. 31-én Székelylengyel-falva Junius 1-én Szentlélek. 2-án Nyikómalomfalva. 3-án Farkaslaka. 4-én Székelypálfalva. 5-én Korond. 6-án Parajd. 7-én Szováta. 8-án Atyha. 9-én Etéd.

— **Új 82-es alezredes.** Ő cs. és apostoli kir. Felsője Postel Richárd nyug. őrnagynak a mozgósítás tartamára ténylegesített tiszték csoportjában — az alezredesi címet és jeleget adományozta.

— **Könyörgő áldozás** A legutóbb megtartott püspöki konferencia május első vasárnapjára ország-szerre hálaadó és könyörgő szentáldozást rendelt egyrészt fegyvereink eddigi sikereiért, másrészt a végső győzelemért.

— **A háboru naponként** Németországnak 70, Magyarország, Ausztria, Bulgária és Törökországnak 50, összesen a központi hatalmaknak 120 millió márkába, Anglia 100, Franciaország 65, Oroszország 50, Olaszország 30, Szerbia és az angol gyarmatoknak 2 millió, összesen a szövetségeseknek 247 millió márkába kerül. E szerint az ántánt naponként kétszerannyit költ a háborúra, mint a központi hatalmak.

— **Kitüntetett 82-es tiszték és legénység.** Ő cs. és apostoli kir. Felsője az ellenség előtt bátor és tanusított vitéz magatartásáért Krammer János századosnak és Szőnyi István főhadnagynak a hadi-ékitményes III. oszt. katonai érdemkeresztet adományozta és elrendelte, hogy Behm Károly őrnagynak, Stephes Károly századosnak és Ko-

vács Gábor főhadnagynak a legfelsőbb elismerés a (Signum Laudis) tudtul adassék.

I. oszt. ezüst vitézségi érmet kapott: Takács András őrmester.

II. oszt. ezüst vitézségi érmet nyertek: Dr Nagy Lajos és Kormos Frigyes tart. zászlósok, Rubitschek Ottó őrmester, Orbán Lajos szakaszvezető, c. őrmester, Pál Ignác, Csiki András szakaszvezetők, Moczás András, Faff Mihály, Cermák Ferenc tizedes, c. szakaszvezetők, Klein János, Baricz Bálint, Biró Pál, Simó Mózes, Péter Lajos, Papp János, Sebők László, Szalai József, Osváth József, Málnási József, Sándor Ferenc, Vetési András, Ábrahám Ferenc, Pál György tizedesek, Biró Mózes őrzető, címz. tizedes, Bercsi György, Kelemen József, Mester János, Lengyel Gábor, Pap György, Szakáts Kálmán, Bálint Áron, Antal Domokos őrzetők, Novi Ferenc pótt. őrzető, Simon Dénes gyalogos, c. őrzető.

Bronz vitézségi érmet kaptak: Pálfi István szakaszvezető, Kassai János és Vákár Vilmos tizedes, c. szakaszvezetők, Schenker Márton, Kirschner László, Haba István tizedesek, Bara Lajos, Dobál József, Kozma Mátyás, Simó Sándor, Burján Mihály, Lukács János őrzető, c. tizedesek, Heczei János őrzető, Sándor Ferenc, Bányász Lajos c. őrzető, Nagy Antal, Zepersan Leó, Péter Bálint, György Sándor, Madarász Péter, Kopacz Gábor, Sorbán István, Jakab Ernő, Szőke Béni, Káli Dénes, András József, Dombi Pável, Orbán György, Nagy József, Horák Alajos, Mezei György, Sándor Zsigmond, Csont Ferenc, Máté József, Szász József, Marosán György, Galaczi Mihály, Kapcza Ignác, Balázs György, Egyed József, Kulcsár István, Balló József, Abodi Ferenc, Székely István, Máthé István, Balázs István, Péter Ferenc, Kozma István, Tankó Ferenc, Szakáli Albert, Oláh József, Máté József, Kádár Pál, Máthé Bálint, Tanczos Imre, Moldován József, Bálint Ferenc, Gál Zsigmond, Kedves József, Domán László, Jakab Ágoston, Heller Hermann, Szép Ferenc, Gyepesi József, Ambrus Ferenc, Blaga János, Simon András, Todor János, Bohata József, Tököli Antal, Istók József, Vinczeffi Béni, Kimpján Péter, Bálint Lőrinc, Pál István, Szabó Gáspár, Szabó Dénes, Albert István, Trubic József, Kovács Mózes, Halik János, Kopaczky József, Haupt Ferenc, Szabó Lajos, Bajkó Ferenc, Mátyás István, Bertalan Sándor, Sipos Imre, Gábor János, Sándor Albert, Szabó Dániel, Tófalvi Lajos, Ágoston Balás, Bakos István, Tombi Áron, Imre Mihály, Molnos Dániel, Portik Antal, Márton János, Menyhád István, Ábrahám Péter gyalogosok, Molnár Dénes kötszervívő, Basa Sándor tisztiszolga, Ötvös Miklós és Simon Lajos ló-ápolók, Fülöp Ferenc szekerészvezető.

— **Nincsen.** Ez a szó ma igen gyakran használt, divatos jelszó lett. A tejhány Székelyudvarhelyt is be-köszöntött. Tegnap óta igen sok háznál hiányzik a megszokott reggeli tejeskávé. Nincs tej.

— **Előléptetések.** Rothenary Albert ezredes, a székelyudvarhelyi cs. és kir. 82-es ezred pótzászlóaljparancsnoka Kari Péter őrzető, c. tizedest — tizedes, c. szakaszvezetőnek, Bartalis Károly és Ferencz Károly őrzetőket — tizedeseknek, Káhai Ernő őrzetőt — c. tizedesnek, Blum József, Grosz Jakab és Ács Gusztáv gyalogosokat — őrzetőknél, Dandul Lajos gyalogost — c. őrzetőnek léptette elő.

— **Bevonulnak a harangok.**

A közoktatásügyi miniszter valamennyi egyházi főhatósághoz átiratot intézett és abban közli, hogy a templomok harangjainak átvételét rövid időn belül megkezdheti a hadvezetőség. Az egyházi főhatóságoknak ez akció tekintetében elfoglalt álláspontja, — írja a miniszter — valamint ez egyházaknak sokszor tapasztalt áldozatkészsége bizonyára lehetővé teszi, hogy a harangoknak a hadi szolgáltatási törvény alapján igénybe vétele mellőzhető lesz s így a harangoknak térítés ellenében való átengedése akadálytalanul keresztül-vihetőnek mutatkozik.

— **Népnevelési közgyűlés.**

Az Udvarhelyvármegyei Népnevelési Egyesület e hó 4-én d. e. 10 órától kezdődőleg Székelyudvarhelyt, a vármegyei háza kistermében évi rendes közgyűlést tart.

— **Szibériából** Seprődy János őrmester, — címe: Kriegsgefangener Feldwebel Kaserne N. 39., 2. Batt. Spasskoe bei Wladivostok, Sibirien, Russland — aki Marostordavm. Kibéd községben született és alsóöblikényi lakos, a 22. népf. honvédered őrmestere volt, panaszkodik, hogy 1914. december 28. óta hadifogoly s azóta családjával összeköttetést nem tudott kapni. Lehet, hogy azok, mint elesettet gyászolják. Az amerikai „Szabadság” c. lap útján kéri földijeit, hogy családját életbenlétéről értesítsék.

— **Méhészek gyűlése.** Az udvarhelyvármegyei méhészegyesület e hó 4-én d. u. 2 órától kezdődőleg Székelyudvarhelyt, a vármegyei háza kistermében tartja évi rendes közgyűlést.

— **Birtokvásárlás.** Tordaaranyosvármegyében — mint tordai tudósítónk írja — Gróf Wass Béla mezőzáhi nagybirtokos a héten megvásárolta a Hollaky család ősi, mezőszentjakabi birtokát a rajta levő felszerelésekkel együtt Hollaky Ferencről. E vásár azért bir különösebb jelentőséggel, mert épen a tizenkettedik órában történt és csak ezután maradhatott magyar kézben. A birtok 446 kat. hold területű. Ára 200,000 korona volt, amely összeghez a felszerelések becslés szerinti értéke még hozzá számítandó. A gróf Wass Béla mezőzáhi birtoka ezzel

3500 holdra emelkedett. A vásár sikeres és idejében való megkötéseért elismerés illeti meg *Elekes Árpád* uradalmi intézőt, ki az előzményeiben bonyodalmas szerződés ügyében eljárta. Gróf Wass Bélánál, aki Erdély legelső gazdáit közé tartozik és akinek magyarfajta szarvasmarhatenyészetét Európa-szerte ismeretes, a legjobb kézbe került ez a magyarság szempontjából veszendőbe indult régi magyar birtok.

— **A szabadságot katonákat** ellenőrzik, hogy vajjon idejüket a földjük megmunkálására és a munkaerő nélkül maradtak kisegítésére fordítják-e? Attól a katonától, aki nem erre használja fel a szabadságát, a hatóság közbelépésével a szabadságot azonnal megvonják és az illetőt szigorúan megbüntetik.

— **Tilos a titkos írás!** A hivatalos lap közelebbi száma közli a minisztériumnak azt a rendeletét, amely eltiltja a titkos tinták avagy titkos írásmód vagy írásjelek ismeretét tartalmazó, vagy ilyenek alkalmazásával készült sajtótermékek, iratok és ábrázolatok terjesztését. Aki ezt a rendelkezést megszegi — amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — kihágást követ el és két hónapig terjedhető elzárással és hatszáz

koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntethető.

— **30 százalék ingyen répszetelet** ad vissza a kisgazdáknak a marosvásárhelyi cukorgyár a folyó évben beszolgáltatott répamennyiségéből. Ez a kedvezmény a Torda-aranyosvármegyei Gazdasági Egyesület akciójának eredménye.

— **Vajbehozatal.** A Skandináv országokból és Hollandiából — a kereskedelmi és iparkamara értesítése szerint — vaj közvetlenül nem hozható be. A bevásárlás úgy, mint Ausztriában és a Németbirodalomban, Magyarország részére is centrálisan eszközöltetik. A centrális bevásárlásban magyar részről a Hadi Termény Részvénytársaság vesz részt.

— **A Hangya-fiók** felállítása Tordán már biztosítva van. A tervbe vett 800 üzletrészt tuljegyzték.

— **A hadisegély jogtalan felvétele — család.** Érdekes és fontos elvi kérdésben döntött a kir. Kuria. Ugyanis az alsóbíróságok a hadisegély jogtalan felvételét a belügyminiszter 1914. év augusztus 12-én megjelölt rendeletében szabályozott kihágásnak minősítették. Most egy konkrét ügyben a Kuria 1915. B. III. 8788. számú ítéletével a Bp. 385. §-ának 16. pontja alapján megsemmisítette az alsóbíróság

ítéletét, a vádlottak eljárását csalásnak minősítette és hathónapi börtönbüntetést szabott ki rájuk.

— **Határbejárásokat** tartanak a torda-aranyosvármegyei gazdasági intézőbizottságok, melyek az összes itthon levő gazdákat a felmentettekkel együtt nyilvántartásba vették. A határ megmivelése már biztosítottnak tekinthető.

— **A zsákszöveget és készletek** a folyó évi március 31-iki állapot szerint legkésőbb e hó 10-ikéig a pamut központ útján a kereskedelemügyi miniszteriumnak bejelentendő Részletes utbaigazítások a városi tanácsnál nyerhetők.

A világháboruban megsebesült, meghalt vagy hadifogságba jutott — Csik-, Háromszék-, Marostorda-, Torda-aranyos- és Udvarhely-vármegyék hármelyik községébe tartozó s külön a hős 82-es katonák hiteles és teljes névsorát egyedül a „Székelyország“ c. ujság közli. E lapot három hónapig 2 K 50 fillérért bárhova s így a táborba is bérmentesen elküldi a „Székelyország“ kiadóhivatala, mely Székelyudvarhelyt, Kossuth-

utca 31. sz. alatt van. — **Küldje meg azonnal!** Posta-utalványra írja le a címet és küldje be a csekély előfizetést, melynek vétele után hetenként pontosan kapja a „Székelyország“-ot, a székelység hű barátját.

— **A „Magyarország“** egyik legjobb politikai napilap, mely a székelyföldi érdekeket is szolgálja. Szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, VI. Terezt-köut 22. sz. n. van.

Nyomtatta és kiadja **BETEGH PÁL** könyvnyomtató int. Székelyudvarhelyt.

Veszek minden mennyiségben egészséges préselt szénát és szalmát vagonba rakva, deszkafedéssel, esetleg saját ponyváimmal fedve, ab feladási állomások.

Veszek továbbá egészséges tengericsutkát, tengeri szórat, dióröngőt, tűzifát vagononként. **Babot, kölest, kendermagot, lóhere-, lucernamagot** stb. kisebb tételekben is.

Részletes ajánlatot kér **DEUTSCH MIKSA** nagykereskedő, **DÉVA**.

Könyv-, zenemű-, papír-, író- és rajzszerkereskedés, könyvnyomda és ujságkiadó hivatal.

Betegh Pál

„Székelyország“

Csik-, Háromszék-, Marostorda-, Torda-aranyos- és Udvarhely-vármegyék független székely érdekei ujsága.

könyvnyomdája és könyvkötő intézete

a „Székelyország“ („Székely-Udvarhely“) szerkesztősége és kiadó-

hivatala Székelyudvarhelyt Kossuth-utca 31. szám (saját ház).

A székelyföld legnagyobb nyomtatványraktára!

Elkészít mindenféle községi, körjegyzői, egyházi, tanügyi, ügyvédi, végrehajtói és mindenféle magánügyi nyomtatványokat és állandóan raktáron tartja.

Vidéki megkeresésre azonnal válaszol. Költségjegyzékkel díjtalanul szolgál.

Telefon szám 15.

Könyvnyomdai munkák u. m. könyvek, plakátok, számlák, jegyzékek, borítékok, névjegyek, eljegyzési és esküvői kártyák, meghívók, körlevelek és gyászjelentések a legrövidebb idő alatt esinos kivitelben a legolcsóbb árak mellett készülnek.

Keresek egy jóra való, szorgalmas fiút nyomdász tanulónak. Reál- vagy polgári iskolai két osztályt, avagy gimnáziumot végzetten előnyben részesülnek.

Figyelmeztetés!

Hirdetés az üzlettelke! Hirdetés nélkül nincs üzlet! Hirdessen a „Székelyország“-ban és üzletében okvetlen lendületet fog tapasztalni.

Hirdetések díjszabás szerint. A „Székelyország“ megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ára egy negyedévre 2 K 50 f. Egyes szám 16 fillér.

Az élet könyve mint állandó házi oros 3 K kapható e lap kiadó hivatalában.